

SAKSGANG			
Styre, utval, komite m.m.	Møtedato	Saksnr	Saksh.
Eidfjord formannskap	18.03.2013	029/13	OSTRUN

Høring på ny forskrift om særskilt regulering av akvakultur i Hardangerfjorden - Uttale frå Eidfjord kommune

Dokument i saka:

Nr	Dok.dato	Avs./Mot.	Tittel
1 I	08.02.2013	Det Kongelige Fiskeri- og Kystdep	Nytt forvaltningsregime i Hardangerfjorden - høring

Vedlagt:

Utkast til forskrift om særskilt regulering av akvakultur i Hardangerfjorden

Særutskrift skal sendast til: postmottak@fk.d.dep.no

Endeleg avgjerd i: Eidfjord formannskap

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Eidfjord kommune støttar i hovudsak framlegget til forskrift om særskilte regulering av akvakultur i Hardangerfjorden slik den ligg føre.

Me oppmodar likevel departementet til å vurdere å setja kontrollerbare mål for å vurdere om reduksjonen i biomasse er tilfredsstillande i utfordringane som dei ville lakse- og sjøaurestammer i Hardangerfjorden har.

18.03.2013 Eidfjord formannskap

Handsaming:

Ordførar sette fram slikt tillegg til framlegg til vedtak:

Eidfjord kommune vil at forskrifta opnar for akvakultur på særlege vilkår også i dei indre kommunane i Hardanger. Slike vilkår kan vera ; steril fisk, ny teknikkar og landbaserte anlegg.

Røysting:
Samrøystes vedteke

FSK-029/13 Vedtak:

Eidfjord kommune støttar i hovudsak framlegget til forskrift om særskilte regulering av akvakultur i Hardangerfjorden slik den ligg føre.

Me oppmodar likevel departementet til å vurderer å setja kontrollerbare mål for å vurderer om reduksjonen i biomasse er tilfredsstillande i utfordringane som dei ville lakse- og sjøaurestammer i Hardangerfjorden har.

Eidfjord kommune vil at forskrifta opnar for akvakultur på særlege vilkår også i dei indre kommunane i Hardanger. Slike vilkår kan vera ; steril fisk, ny teknikkar og landbaserte anlegg.

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.:

Lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur, lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet m.v., lov 1. februar 2009 om forvaltning av naturens mangfold.

Saksutgreiing:

Fiskeri- og kystdepartementet sendte den 08.02.2013 forskrift om nytt forvaltningsregime i Hardangerfjorden på høyring. Frist for å kome med høyringssvar er sett til 22. mars.

Forskrifta omhandlar matfiskproduksjon i sjø, og vert ikkje avgrensande for settefiskanlegg og ikkje kommersielle anlegg.

I april 2008 vart det bestemt at det ikkje skulle vera lov å auka produksjonen av anadrom opprettsfisk i Hardangerfjorden. Dette vedtaket kom i stand etter at ein i lenger tid hadde sett ei negativ utvikling av dei lokale villlevande laksefiskstammene i området. I 2009 vart dette vedtaket heimla i ei eiga forskrift, som skulle regulera den ståande biomassen av oppdrettsfisk i Hardangerfjorden, den såkalla "frysforskrifta". Same år vart det sendt ut eit framlegg til ei ny Hardangerfjordforskrift, som mellom anna gjekk ut på å avgrensa den ståande biomassen til 50 000 tonn fisk, som tilsvara storleiken på den ståande biomassen i området på tidspunktet for høyringsframlegget. Framlegget møtte motstand frå fleire hald, men gjennom ein langvarig prosess har ein kome fram til framlegget som nå er sendt på høyring. Kommunen har på eigenhand, og gjennom Hardangerrådet, gjeve uttale undervegs i denne prosessen.

I Hardangerfjorden er det tildelt til saman 100 løyve på til saman 87 158 tonn fisk.

Framlegget med å setja ei grense på maksimalt 50 000 tonn for produksjon i konvensjonelle produksjonsløyvingar, vil redusera biomassen i området med inntil 11,5 %. Dette vil gje ein reduksjon i produksjonen med ca 10 000 tonn årleg, og medføra ein redusert eksportverdi på om lag 305 millionar. Når det gjeld sysselsetting vil denne reduserast med om lag 100 arbeidsplassar i regionen. For å kompensera for dette inntektstapet, og tapet av arbeidsplassar, vert det opna for at selskapa, for ein periode eller permanent, kan flytta delar av produksjonen ut av Hardangerfjordområdet. Om det vert produsert meir enn 50 000 tonn i ein periode på 2 månader etter kvarandre, vert biomassetaket redusert tilsvarande for kvart av løyva innanfor verkeområdet for forskrifta. Denne reduksjonen vil tre i kraft seks månader etter at vilkåra er oppfylt. Ein overproduksjon i området vil såleis få konsekvensar for alle produsentane.

Tilhøva for villaks og sjøaure i Hardangerfjorden har vore vanskelege i mange år. Det er fagleg semje om at lakselus og rømt oppdrettslaks er viktige årsaker til problema for villlevande laksefisk i området. I 2010 og 2011 var det 8 registrerte episodar i Hardanger der det rømte til saman over 90 000 fisk. Når det gjeld undersøkingar av lakselus, syner tal frå 2011 og 2012, at 26 % og 12 % av laks undersøkt i sjø i mai/juni var dødeleg påverka. Tal for sjøaure i same periode var 16 % og 25 %. Tal for sjøaure undersøkt etter juli 2012, visar at 72 % var dødeleg påverka. Overvakinga til Havforskningsinstituttet syner at lusebelastninga på utvandrande smolt i Hardangerområdet har auka sidan 2010. Samstundes med desse registreringane vert det registrert at laksebestandane i Hardangerfjorden i liten grad oppfyller gytebestandsmåla.

Av andre tiltak i forskrifta er det framlegg om at det skal etablerast ein genbank for lakse- og sjøaurestammar i Hardanger. Det er i dag 18 sjøaurestammar og 10 laksestammar som er sjølvproduserande i Hardangerfjorden og områda rundt. Kostnaden for ein genbank er usikre, avhengig av kor mange stammer som vert lagt til ei slik ordning. Eventuell oppretting av ein slik genbank, er avhengig av løyving gjennom revidert nasjonalbudsjett i 2013.

Vurdering:

Det er mange omsyn som skal vegast opp mot kvarandre i Hardangerfjorden. Dette er mellom anna tilhøva for villlevande laksefisk, villaksnæringa og fritidsfisket, og også omsynet til verdiskaping, sysselsetjing og produksjon i havbruksnæringa. Føremålet med forskrifta er å setja i verk tiltak som kan medverka til å gje ein betre miljømessig tilstand i område, for at både havbruksnæringa og villfiskinteressene skal verta ivaretekne på ein god måte.

Hardangerfjorden er ikkje ein nasjonal laksefjord, men har likevel ingen fiskeoppdrett innanfor grensa Utne – Kvanndal. Slik har Hardanger sjølvpålagt verna det indre fjordbassenget av Hardangerfjorden.

Om forskrifta skal ha verknad for å sikra dei opphavlege villaks- og sjøaure bestandane, må ein setja målbare maksimalgrenser for kor stort skadeomfang ein kan tillate på villfisken.

Dette kan vera krav som til dømes:

- det skal i snitt ikkje vera meir enn 5 lus per utvandrande laksesmolt fanga i verkeområdet for forskrifta.
- det skal ikkje vera prematurt tilbakevandra sjøaure i elveosane før 15. juni, i alle vassdrag innan verkeområdet for forskrifta.
- det skal i snitt ikkje vera meir enn 5 % rømd oppdrettsfisk i gytebestandane av laks i elvane Opo, Kinso, Eidfjordvassdraget, Granvinselva, Jondalselva, Steinsdalselva, Hattebergselva og Uskedalselva, etter at utfisking av rømd fisk er gjennomført.
- tidsfrist på maksimalt to år for at desse måla skal være oppfylt. Om ikkje må produksjonen av oppdrettsfisk reduserast for å oppnå måla.

Først når måltala er nådd, har me ei bærekraftig akvakultur næring i Hardangerfjorden. Dette kan verta vanskeleg om det skulle visa seg at det er trong for ein sterkare reduksjon av biomassen, enn det som vert realiteten ved ein maksimalproduksjon på 50 000 tonn.

Det er klart at den føreslegne reduksjonen med 11,5 % vil få regionale effektar på sysselsetning og økonomi for havbruksnæringa i Hardangerfjorden. Likevel bør det ikkje få avgjerande effektar for næringa, då det vert opna for at dei kan flytta produksjonen til eigna lokalitetar utanfor Hardangerfjordområdet. Det er òg mogleg at reduksjonen av løyve/-biomasse vil ha ein positiv effekt med tanke på spreining av smittsame sjukdomar mellom dei forskjellige oppdrettsanlegga. I forskrifta vert det lagt opp til at alle aktørar må redusera produksjonen om produksjonen overstig 50 000 tonn. Dette vil krevja ein stor grad av

samarbeid mellom aktørane, og det kan vera at enkelte kan misbruka tilliten til fellesskapet, når realiteten er at alle aktørane vert ”straffa” om det vert produsert for mykje.

Potensialet for produksjon av laks og aure i Eidfjord, vart i 2004 vurdert til å representera minimum 3 mill kr i førstehands inntekt for bygda. I dag er inntektene ein brøkdel. Denne negative utviklinga har gått føre seg sidan slutten av 1970-talet og skuldast ikkje reguleringa aleine. Tilsvarande utvikling er registrert i uregulerte vassdrag.

Etablering av genbank for lakse- og sjøaurestammen i Hardangerfjorden vil vera eit godt avbøtande tiltak, sett utifrå den dramatiske situasjonen som mange av stammene har i dag. Når stammene etterkvart når bestandsmåla, får ein vurdera om det er trong for å vidareføra tiltaket.

Økonomiske konsekvensar:

I framlegget til forskrift, er det ikkje opna for etablering av oppdrettsnæring i sjø i Eidfjord kommune. Dette har ikkje konsekvensar i høve dagens tilstand, da me ikkje har denne type næring i sjø i kommunen. Forskrifta vil stadfeste at det ikkje skal vera oppdrettsnæring på anadrom laksefisk i kommunane Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik og Granvin. Ekskuldering av næringa vil gjera at kommunane kan missa potensielle skatteinntekter. Om inntektene frå hausting av dei ville laksefiskstammene fullt ut kan kompensert for dei tapte inntektene er ikkje vurdert.

Juridiske konsekvensar:

Forskrifta vil gje klarare reglar for oppdrettsnæringa i heile Hardangerfjorden.

Miljømessige konsekvensar:

Forskrifta vil styrka forvaltninga av dei ville lakse- og sjøaure stammene i Hardangerfjorden.

Personalsmessige konsekvensar:

Kommunen kan gå glipp av arbeidsplassar innanfor oppdrettsnæringa, men ein kan få ein auke i arbeidsplassar innan i turisme og elvefiske.

Aud Opheim Lygre
rådmann

Rune Østraat
sakshandsamar